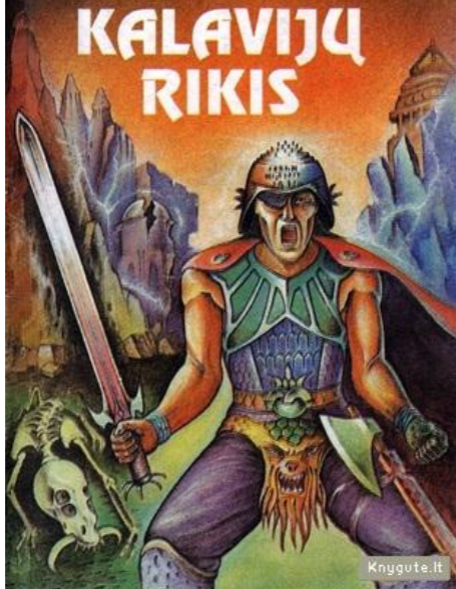

Ⓣ Pasaulinės fantastikos Aukso fondas Ⓜ

Michael Moorcock

KALAVIJŲ RIKIS

Knjgute.lt

Michael Moorcock
KALAVIJŲ RIKIS
Fantastinis romanas

Neatmenamais laikais, kai Žemėje
putojo šviesos vandenynai, kai
danguje skraidė bronzos paukščiai, kai
aukštesni už pilis maurojo raudoni
galvijai, kai juodose upėse nardė
smaragdo būtybės, kai atsirado
Žmogus, baimės vergas, sėjęs ne tik
mirtį, bet ir baimę, - tuomet, siaučiant
tamsiosiom jėgom, šėlstant bemintėm
dvasiom, buvo parašyta ši kronika,
bylojanti apie vadagų princo Korumo
Džailino Irsio klajones bei stebuklingus
nuotykius priešistorinėje Žemėje ir
Penkiuose Matmenyse

Iš anglų kalbos vertė JOLANTA KOROLKOVAITĖ

Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"

6 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Copyright © Michael Moorcock, 1971

Viršelis ir iliustracijos dailininko Audrio Šimakausko

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas" - 1993

Elektroninė versija © Knygute.lt - 2012

Turiny's

IŽANGA

PIRMA KNYGA

ANTRA KNYGA

TREČIA KNYGA

ĮŽANGA

Tais laikais buvo šviesos vandenynai ir miestai danguje, ir laukiniai bronzos paukščiai. Aukštesni už pilis maurojo ir baubė raudoni galvijai, juodose upėse nardė šaižiai ūkaujančios smaragdo būtybės. Tai buvo laikai dievų, su visa savo galybe nužengusių į Žemę; milžinų, klaidžiojančių vandenyse; tamsiųjų jėgų laikai ir beminčių dvasių, kurias iššaukti galėjo liguista sąmonė ir kurios išnykdavo, tik gavusios savo siaubingą kruvinąją auką; magijos, šmėklų, kintančios gamtos, beprotiškų paradoksų, išsipildančių sapnų ir realybe virstančių košmarų laikai.

Turtingi įvykiais ir niūrūs laikai. Kalavijų Valdovų laikai. Laikai, kuomet geso dviejų amžinų priešų, vadagų ir nadragų, civilizacija. Laikai, kuomet atsirado Žmogus, baimės vergas, nežinąs, jog labiausiai jis bijo savęs. Ir tai buvo lygiai taip pat juokinga, kaip ir visa kita, susiję su Žmogumi (kuris anuomet savo giminę pavadino mabdenais).

Mabdenai gyveno trumpai ir greitai dauginosi. Amžių tėkmėje jie paplito vakariniame žemyne, kuriame ir atsirado, tačiau dar šimtmetį ar du per savo prietaringumą nesiuntė laivų į

vadagų ir nadragų žemes. Bet štai, nesulaukę deramo dėmesio, mabdenai įsidrąsino. Juos graužė pavydas senosioms rasėms; juos svilino įniršis. Vadagai ir nadragai nieko neįtarė. Daugiau kaip milijoną metų gyveno jie planetoje, kurioje dabar, atrodo, pagaliau įsiviešpatavo ramybė. Jie buvo girdėję apie mabdenus, tačiau telaikė juos nauja gyvūnų rūšimi. Senų įpročiu vis dar skersakiuodami vieni į kitus, vadagai ir nadragai kiauras valandas gilinosi į abstrakcijas, svarstė, mąstė ir kūrė meno šedevrus. Išmintingos, kupinos vidinės ramybės, senosios rasės negalėjo patikėti, kad pasaulyje bręsta permainos. Ir todėl, kaip tai visada būna, nepastebėjo jų grėsmingų žingsnių.

Seni priešai nesikeitė žiniomis, nors paskutinio jų mūšio gaisrai išblėso prieš daugelį šimtmečių.

Vadagai gyveno pavienėmis šeimomis pilyse, išsimėčiusiose po visą kontinentą, kurį jie pavadino Bro-an-Vadagu. Šios šeimos nepalaikė tarpusavyje jokių ryšių, nes vadagai jau seniai buvo praradę bet kokį polinkį kelionėms. Nadragai gyveno miestuose, išaugusiuose į šiaurės vakarus nuo Bro-an-Vadago tyvuliuojančios jūros salose. Jie taip pat nemėgo bendrauti, netgi su savo artimaisiais. Abi rasės tarėsi

esančios nepažeidžiamos. Ir abi jos klydo.

Atsiradę žmonės dauginosi ir plito po visą pasaulį kaip maras. Šis maras naikino senąsias rases, kur besutikęs jas savo kely. Žmogus sėjo ne tik mirti, bet ir - baimę. Jis apgalvotai vertė senąjį pasaulį į griuvėsių ir kaulų krūvas. Pats to nesuvokdamas, jis tiek privirė košės, jog visų nelaimių masto nesugebėjo aprėpti nė Didžiųjų Senųjų Dievų protas.

Ir Didžiuosius Senuosius Dievus taip pat nusmelkė baimė.

O Žmogus, baimės vergas, įžūlus dėl savo nemokšiškumo, klupinėdamas tęsė juodus darbus. Jis buvo aklas savo niekingų tikslų iššauktoms negandoms. Be to, Žmogus turėjo ribotus pojūčius ir nesuvokė Visatos didybės. Tuo tarpu vadagai ir nadragai galėjo regėti bei pasiekti svetimus pasaulius, jų pavadintus Penkiais Matmenimis. Tačiau jie žinojo esant bei mokėjo naudotis ir kitais nesuskaičiuojamais matmenimis - ne tik šiais Penkiais, kuriais skrieja mūsų Žemė.

Atrodė siaubinga neteisybė, kad šios išmincingos rasės turi žūti nuo nevykėlių mabdenų, dar beveik gyvūnų, rankos. Tai priminė plėšrių grifų puotą ir kivirčius prie pakirsto jauno poeto, kuris, draskomas jų, sustingusiu žvilgsniu

grimzta į nebūtį, savo žudikų nesuprastas, nepripažintas ir neįvertintas.

- Jeigu jie brangintų tai, ką pavogė, jeigu suvoktų, ką sunaikino, aš nusiraminsčiau, - pasakė vienas senas vadagas pasakojime "Paskutiniai rudens gėlelė".

Tai buvo siaubinga neteisybė.

Sukūrusi Žmogų, Visata išdavė senąsias rases.

Tai buvo amžina ir, deja, neišvengiama skriauda. Gyva būtybė gali suvokti ir mylėti Visatą, tačiau Visata negali suvokti ir mylėti gyvų būtybių. Ji nemato skirtumo tarp įvairių gyvybės formų. Jai - visos lygios. Nė viena nenusipelno ypatingos malonės. Visata, apsiginklavusi materija ir kupina kūrybinių galių, kuria. Ji negali valdyti tų, kuriuos sukuria, ir jos sukurtieji negali valdyti Visatos (daugelis tik apgaudinėja save, manydami priešingai). Tam, kas keikia jos kūrinius, Visata kurčia. Tas, kuris kovoja su ja, bando sunaikinti nesunaikinama. Tas, kas gniaužia kumščius, grūmoja akloms žvaigždėms.

Tačiau tai nereiškia, jog Visatoje neliko nieko, kas kautųsi už teisybę ir bandytų įveikti neįveikiama.

Tokių būtybių visuomet bus, ir tarp jų atsiras nemaža išminčių, kurie nepanorės tikėti Visatos abejingumu.

Princas Korumas Džailinas Irsis - vienas iš jų. Bene paskutinysis vadagų rasės palikuonis, jis buvo pramintas Princu Raudona Mantija.

Ši kronika byloja apie jį.

Korumo knyga

PIRMA KNYGA

kurioje princas Korumas netenka rankos ir šio to išmoksta

Pirmas skyrius

ERORNO PILYJE

Šimtmečių šimtmečiais gyveno Erorno pilyje vadagų princo Klonskio šeima. Nerimastinga jūra skalavo šiaurines pilies sienas, gūdus miškas šliejosi prie jos iš pietų.

Erorno pilis buvo tokia sena, jog priminė milžinišką, į jūrą išsikišusią uolą. Apsamanojo didingi jos bokštai, druskos išgraužė akmenis. O viduje judančios sienos keitė formą, priklausomai nuo oro, ir spalvą, pasikeitus vėjo kryptiai. Kristaliniai fontanai kambariuose grojo įmantrias fugas, sukurtas ir dabar gyvenančiųjų, ir jau mirusių šeimos narių. Daugybę stiklinių, marmurinių ir aksominių galerijų puošė

princo Klonskio protėvių paveikslai. Bibliotekos lūžo nuo rankraščių, paliktų ir vadagų, ir nadragų. Be to, Erorno pilis puikavosi skulptūrų menėmis, paukštynais bei Žvėrynais, observatorijomis, laboratorijomis, vaikų darželiais, žydinčiais sodais, meditacijų patalpomis, operacinėmis, gimnazija, ginklų kolekcijomis, virtuvėmis, planetariumu, muziejais, menėmis, kur buvo iššaukiamos dvasios, o taip pat patalpomis, neturėjusiomis ypatingos paskirties, bei pilyje gyvenusiųjų kambariais.

O gyveno pilyje ne penki šimtai, kaip kitados, o tik dvylika vadagų: senas senutėlis princas Klonskis; jo žmona Kolatalarna, kuri atrodė daug jaunesnė už vyrą; jo dvynės dukterys Iliastra ir Folinra; jo brolis, princas Ranas; dukterėčia Sertreda ir sūnus Korumas. Penki likusieji buvo tarnai bei tolimi princo giminaičiai. Vadagai nedaug kuo skyrėsi vieni nuo kitų: siauros ir ilgos galvos; prie smilkinių prigludusios ausys be lezgelių; purūs plaukai, kuriuos vėjas pakeldavo virš galvų kaip debesys; didžiulės migdolų formos akys geltonais vyzdžiais ir purpuriniais baltymais; plačios, storalūpės burnos ir keisto, gelsvai rausvo atspalvio oda. Tingūs ir gracingi buvo aukštų, lieknų, dailiai nuaugusių vadagų judesiai, šalia

kurių žmogaus eisena tepriminė luošos beždžionės šleivojimą.

[nikę į filosofinius apmąstymus bei intelektualinius žaidimus, princo Klonskio šeimynykščiai štai jau du šimtai metų nesusitikinėjo su kitais vadagais ir jau trys amžiai neregėjo akysė nadragų. Per ištisą šimtmetį jokia išorinio pasaulio žinia nepasiekė jų. Ir tik kartą jiems teko išvysti vieną mabdeną, kurį kaip pavyzdį į Erorno pilį atgabeno princo Klonskio pusbrolis, natūralistas princas Opašas. Šis moteriškos lyties mabdenas buvo patalpintas žvėryne, kur, nepaisant puikios priežiūros, išgyvenęs vos penkiasdešimt kelerius metus, tyliai užgeso. Surasti jam pakaitalą taip ir nepavyko. Nuo tada, be abejo, mabdenų priviso devynios galybės. Sklido gandai, jog jie pasiekę Bro-an-Vadago žemes ir net užgrobę bei į šipulius sugriovę keletą vadagų pilių. Princas Klonskis nenorėjo tuo tikėti. Be to, šios spėlionės nedomino nei jo, nei jo šeimos. Juk viliojo tiek daug kitų teorijų bei apmąstymo vertų reiškinių.

* * *

Pieno baltumo princo Klonskio oda buvo tokia plonytė, jog persišvietė visi raumenys ir kraujagyslių tinklas. Jau daugiau kaip tūkstantį metų gyveno jis, tačiau senatvės negalia prislėgė tik dabar. Kuomet jėgos visiškai apleis ir akyse stos migla, senasis princas baigs savo gyvenimą kaip ir visi vadagai: įžengs į Kvapų Menę, gulsis šilko pataluosna ir kvėpuos svajiais aromatais, kol numirs. Metų našta nuauksino jo plaukus, o akys prisirpo tamsiai oranžine spalva. Drabužiai kabėjo ant išdžiūvusio kūno, tačiau, nors besiramsčiuojančio puošnia, rubiniais inkrustuota platinos lazda, princo laikysena tebebuvo ori ir tiesi.

Kartą princas Klonskis leidosi ieškoti sūnaus, kuris tuo metu muzikavo tuščiaviduriais vamzdeliais, virpančiomis virvelėmis ir stuksinčiais akmenėliais. Paprastutę, tylią melodiją užgožė sunkių senolio žingsnių aidas, jo lazdos beldimas ir nuvargęs, švokščiantis kvėpavimas.

Princas Korumas atsitraukė nuo savo užsiėmimo ir nustebeęs pažvelgė į tėvą.

- Tėve?

- Korumai. Atleisk, kad sutrukdžiau.

- Na, ką tu. Be to, aš nepatenkintas savo kūrinium.

Korumas pakilo nuo šilko pagalvėlių ir apsiautė raudona mantija.

- Matai, Korumai, - tarė princas Klonskis, - atrodo, jog aš jau greitai aplankysiu Kvapų Menę. Prieš priimdamas šį sprendimą, norėčiau, kad būtų patenkinta viena maža mano užgaida. Tačiau man prisireiks tavo pagalbos.

Princas Korumas mylėjo tėvą ir, pagarbiai išklausęs jo žodžių, rimtai prabilo:

- Aš tavo paslaugoms, tėve. Ką turiu daryti?
- Įdomu būtų sužinoti savo giminaičių likimą. Princo Opašo iš Sarno pilies rytuose; princesės Lorimos, kuri gyvena Kračo pilyje pietuose; princo Fagvino, valdančio Galo pilį šiaurėje.

Princas Korumas apsiniaukė.

- Gerai, tėve. Jeigu tu...

- Aš žinau, sūnau, ką tu pagalvojai. Tu manai, jog aš galiu gauti reikalingas man žinias okultinių jėgų pagalba. Deja, taip nėra. Dėl neaiškios priežasties susisiekti su kitais pasauliais labai sunku. O persikelti į juos beveik neįmanoma. Gal jau esu per senas...

- Ne, tėve, - tarė princas Korumas. - Aš taip pat bandžiau užmegzti ryšį, tačiau nesėkmingai. Kadaisė vos panorėjus buvo galima keliauti per Penkis Matmenis. Kiek sunkiau sek-

davosi kontaktuoti su kitais Dešimt, nors, kaip pats gerai žinai, kai kas ir juos įsigudrindavo aplankyti. Nūnai gi aš tik retkarčiais regiu ir girdžiu Keturis Matmenis, kurie, kartu su mūsų, sudaro planetos spektrą jos žvaigždiniame cikle. Aš niekaip nesuprantu, kas atsitiko mūsų pojūčiams.

- Ir aš taip pat, - pritarė princas Klonskis. - Tačiau jaučiu, jog tai - grėsmingas ženklas, pranašaujantis esmines permainas Žemėje. Štai dėl ko aš siunčiu tave pas mūsų giminaičius, kad išsiaiškintume, ar nežino jie, kas prikaustė mūsų pojūčius prie šio vieno vienintelio pasaulio. Tai nenatūralu. Tai mus žeidžia. Nejuo mes virsime žvėrimis, kurie nė nenutuokia apie kitų matmenų buvimą? Nejaugi mes išsigimstame? Nejuo mūsų vaikai palaipsniui taps vandens žinduoliais, iš kurių mes kilome? Turiu prisipažinti tau, sūnau, jog mane slegia baimė.

Princas Korumas nė nebandė raminti tėvo.

- Kadaisė aš skaičiau apie blangangnus, - mūsų tarė jis. - Jie gyveno Trečiajame Matmenyje. Tikri išminčiai. Tačiau kažkas paveikė jų genus, ir po kokių penketo kartų jie jau virto skraidančiais ropliais, vis dar prisimenančiais savo ankstesniąją galybę....